Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om bostadsbidrag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om bostadsbidrag ändras så att de i lagen angivna markbeloppen ändras till euro och cent. Ändringarna skall utföras med hjälp av den fastställda omräkningskoefficienten. Omräkningarna utförs i huvudsak med en cents noggrannhet enligt de omräknings- och avrundningsregler som ingår i rådets förordning om saken. Det föreslås emellertid att gränserna för stora ändringar i inkomster och boendeutgifter avrundas nedåt till närmaste hela tio euro. Samtidigt föreslås att de språkliga uttryck som avser mark ändras till euro och cent eller neutrala uttryck.

Propositionen utgör en del av en större helhet där de markbelopp som ingår i lagstiftningen om förmåner inom utkomstskyddet på olika förvaltningsområden ändras till euro, då euron från ingången av 2002 även har blivit kontant valuta i de länder som hör till Europeiska unionens ekonomiska och monetära union och de nationella valutorna tas ur bruk.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2002.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Den 1 januari 1999 blev euron gemensam officiell valuta i de länder, även Finland, som hör till Europeiska unionens ekonomiska och monetära union. Vid samma tidpunkt infördes euron som kontovaluta i Finland samtidigt som den fasta omräkningskursen 5,94573 fastställdes. Bestämmelser om införandet av euron finns i tre förordningar som antagits av Europeiska unionens råd. Rådets förordning (EG) nr 1103/97 om vissa bestämmelser som har samband med införandet av euron, sedan euroförordningen, innehåller bestämmelser närmast om kontinuiteten av avtal samt omräknings- och avrundningsbestämmelser. Rådets förordning (EG) nr 974/98 om införande av euron innehåller bestämmelser om vilka länder som kommer med i den första etappen samt om förhållandet mellan euron och de nationella valutaenheterna under övergångstiden 1.1.1999—31.12.2001. I rådets förordning (EG) nr 2866/98 om räkningskurserna mellan euron och valutorna för de medlemstater som inför euron fastställs de oåterkalleliga omräkningskurserna mellan euron och valutaenheten i de medlemsländer som tar i bruk euro.

Euron införs allmänt efter den treåriga övergångsperioden, dvs. den 1 januari 2002, då euron blir enda valutaenhet i Finland. Sedlar och mynt i euro sätts i omlopp den 1 januari 2002 och de är från den dagen lagliga betalningsmedel. Sedlar och mynt i mark bibehåller dock sin ställning som lagliga betalningsmedel till utgången av februari 2002. Därefter är euron den enda valuta som är i bruk. Den offentliga förvaltningen, pensionsanstalterna och den övriga försäkringssektorn övergår till euro den 1 januari 2002, och från och med detta datum betalas alla förmåner ut i euro. Fram till utgången av 2001 betalas alla förmåner i mark.

Enligt de principer som regeringens finanspolitiska ministerutskott fastställde den 11 januari 2000 skall markbeloppen i författningar ändras till euro och cent från den 1 januari 2002 med hjälp av den fastställda omräkningskoefficienten. Avrundningarna görs enligt euroförordningen till närmaste cent. Omräkningen av de förmånsbelopp i mark som anges i olika förordningar görs i regel med en cents noggrannhet. Enligt ovan nämnda principerna kan avvikelse göras från denna noggrannhet då det inte direkt är fråga

om ett förmånsbelopp och det är ändamålsänligt att bibehålla bestämmelsens tidigare, mer allmänna än en cents noggrannhetsnivå. En cents noggrannheten kan frångås närmast i fråga om vissa inkomstgränser och administrativa gränsvärden. Vid avvikelse från en cents noggrannhet bör omräkningen dock utföras så kostnadsneutralt som möjligt.
I lagen om bostadsbidrag (408/1975) anges markbeloppen av förmånerna för närvarande i hela mark. Inkomstgränserna har angetts i fulla hundra och tusentals mark. Det minsta beloppet som betalas är 100 mark. I lagen ingår dessutom en avrundningsregel med hjälp av vilken hushållets inkomster avrundas till ett fullt tiotal mark.
Avsikten med att använda jämna summor har bl. varit att utforma lagstiftningen klarare och göra sifferuppgifterna lättare att komma i håg eller att underlätta information.

2. Föreslagna ändringar

Regeringen utgår från att markbeloppen i alla författningar som gäller förmåner och som Folkpensionsanstalten verkställer ändras till euro från början av 2002. Omräkningen görs i regel med hjälp av den fastställda omräkningskoefficienten samt enligt avrundningsregel i euroförordningen.
Det vore skäl att iaktta enhetliga principer inom socialskyddet och i synnerhet inom den lagstiftning som verkställs av samma organisation. Ett viktigt mål är emellertid att kostnaderna inte stiger. Å andra sidan får förmånsnivån inte heller sjunka för enskilda individer, och i synnerhet är det viktigt att utbetalningen av förmånerna inte upphör.
I propositionen föreslås att de markbelopp som ingår i lagen om bostadsbidrag omräknas till euro och vid behov till cent. Utgångspunkten enligt förslaget är att omräkningskoefficienten används som sådan vid omräkningen. De penningbelopp som nu anges i hela mark kommer att ändras till belopp som uttrycks med en cents noggrannhet. Avrundningen görs till närmaste cent i enlighet med euroförordningen, dvs. med användning två decimaler och den vanliga avrundningen till femtal.
Avvikande från vad sägs ovan föreslås att de ändringar i inkomster och boendeutgifter som enligt lagens 15 § leder till att stödet granskas skall avrundas nedåt till närmaste fulla tiotal euro. Dessa belopp bestäms i den nuvarande lagen med hundra och tusen marks noggrannhet.
Eftersom avsikten är att ingen på grund av omräkningen helt skall förlora sin rätt till stöd, skall det nuvarande markbeloppet av den minsta förmån som betalas ut omvandlas till euro och cent genom en avrundning av slutresultatet till närmaste cent i den riktning som är förmånligast för stödtagaren.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Den föreslagna omräkningen av markbelopp till euro har inga nämnvärda kostnadsverkningar. Att tröskeln för granskning av ändningar i inkomsterna i samband med bostadsbidraget avrundas nedåt gäller på samma sätt i fråga om såväl höjning som sänkning av inkomsterna. Dessa kompenserar varandra, och eftersom bestämmelserna är avsedda att tillämpas på inkomständringar efter att lagen trätt i kraft, påverkar den inte de nu gällande stöden. Eurobeloppet för tröskeln för granskning av ändringar i boendeutgifterna motsvarar avrundningen enligt omräkningskoefficienten.

4. Beredningen av propositionen

Finansministeriets EMU-projekt godkände den 18 december 1997 Finlands nationella övergångsplan för införande av euron. Utgående från denna gjorde social- och hälsovårdsministeriet upp en plan för övergång till eurosystemet från den 1 januari 2002 (promemoria av arbetsgruppen för euron, social- och hälsovårdsministeriets arbetsgruppspromemorior 1998:20). För övergångsperioden tillsatte social- och hälsovårdsministeriet den 1 mars 1999 ett projekt för införande av euron, i vars ledningsgrupp ingår representanter för bl.a. Folkpensionsanstalten, Finlands kommunförbund, Pensionsskyddscentralen och Finska Försäkringsbolagens Centralförbund. I projektets författningsarbetsgrupps arbete har också undervisningsministeriet, miljöministeriet och arbetsministeriet deltagit. Övergången till euro har inom statsförvaltningen koordinerats av en av finansministeriet tillsatt arbetsgrupp inom den offentliga sektorn för EMU-projektet.

Regeringens finanspolitiska ministerutskott har godkänt att de principer som lades fram av ledningsgruppen för det social- och hälsovårdsministeriet tillsatta projektet för införande av euron används som allmänna anvisningar då belopp i mark omvandlas till euro i lagstiftning om förmåner inom utkomstskyddet. I enlighet med dessa principer omräknas markbeloppen i författningarna från den 1 januari 2002 till euro och cent med tillämpning av den fastställda omräkningskoefficienten. Avrundningarna görs enligt euroförordningen. Inkomst- och förmögenhetsgränser samt vissa administrativa gränsvärden kan emellertid avrundas till hela euro eller belopp i euro som slutar på 0. Om avvikelser görs från en cents noggrannheten, skall strävan vara att omräkningen likväl alltid genomförs så kostnadsneutralt som möjligt.

Denna proposition har beretts med iakttagande av de ovan beskrivna principer som finanspolitiska ministerutskottet har fastställt. Den har beretts som tjänsteuppdrag vid miljöministeriet i samarbete med Folkpensionsanstalten.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

3 §. Regel för avrundning av hushållets sammanlagda inkomster i paragrafens 4 mom. föreslås bli ändrad så att hushållets inkomster avrundas till fulla euro enligt den allmänna avrundninsregeln. Inkomsterna för individuella medlemmar av hushållet beräknas med en cents noggrannhet.

5 §. Hänvisningen till bassjälvriskandelen i mark föreslås bli ersatt med en hänvisning till bassjälvriskandelen i euro. Avsikten är att i grunderna för bestämningen av bostadsbidraget fastställa bassjälvriskandelarna med en noggrannhet av en euro. Samtidigt föreslås att uttrycket markbelopp i paragrafens 2 mom. ändras till belopp.

8 §. Ordet markbelopp i 2 mom. föreslås ändrat till månatligt belopp.

15 §. Markbeloppen i 1 mom. punkterna 1 och 2 föreslås bli ändrade till euro genom avrundning nedåt till närmaste fulla tiotal euro. Stödet skall ses över då inkomsterna ändras med minst 160 euro eller boendeutgifterna med minst 50 euro.

16 §. Bestämmelsen i 3 mom. om avrundning av det bostadsbidrag som betalas ut föreslås bli slopat som onödigt, eftersom stödet betalas med en cents noggrannhet avrundat enligt euroförordningen. I paragrafen ingår alltjämt en bestämmelse om det minsta stödet som betalas ut. Beloppet föreslås bli ändrat till euro genom avrundning nedåt till närmaste cent.

17 §. Det föreslås att "markkamäärä" i paragrafens 3 mom. i den finska texten ändras till "rahamäärä". Eftersom ordet belopp redan används i den svenska texten föranleder detta inga ändringar i den svenska språkdräkten.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den i januari 2002. Åtgärder för lagens verkställighet får vidtas innan den träder i kraft.

Med stöd vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om bostadsbidrag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 4 juni 1975 om bostadsbidrag (408/1975) 3 § 4 mom., 5 §, 8 § 2 mom., 15 § 1 mom. punkten 1 och 2, 16 § 3 mom. och den finska språkdräkten i 17 § 3 mom.,
dessa lagrum sådana de lyder, 3 § 4 mom., 15 § 1 mom. 1 och 2 punkten samt 16 § 3 mom. i lag 582/2000, 5 § i lag 866/1980 och 1236/1993, 8 § 2 mom. i lag 154/1987 samt 17 § 3 mom. i lag 755/1993, som följer

3 §

— — — — — — — — — — — — — —

Hushållets sammanlagda inkomster avrundas till hela euro så att om den del av inkomsten som överstiger en euro är mindre än femtio cent sänks beloppet, och om den är femtio cent eller större höjs beloppet till närmaste euro.

5 §

Bostadsbidragets storlek är 80 procent av det belopp av de skäliga boendeutgifterna som överstiger den i euro uttryckta bassjälvriskandelen, vilken beror på bostadens läge, hushållets storlek och det sammanlagda beloppet av de fasta månadsinkomsterna för dem som hör till hushållet. Vid fastställandet av bassjälvriskandelarna kan även hushållets struktur beaktas.
Genom förordning av statsrådet utfärdas årligen bestämmelser om de i 1 mom. avsedda beloppen för bassjälvriskandelarna.

8 §

— — — — — — — — — — — — — —

Förfogar hushållet ensamt över en del av bostaden, beaktas såsom skäliga boendeutgifter de i 6 § nämnda boendeutgifterna, dock högst till ett månatligt belopp som årligen bestäms genom förordning av statsrådet med beaktande av hushållets storlek och bostadens läge.

15 §

Bostadsbidragets belopp justeras
1) om hushållets fasta månadsinkomster har stigit eller sjunkit med minst 160 euro,
2) om de boendeutgifter som betalas av hushållet och som avses i 6 § och föranleds av den bostad som hushållet har till sitt förfogande ändras med minst 50 euro i månaden,

— — — — — — — — — — — — — —

16 §

— — — — — — — — — — — — — —

Om beloppet av det bostadsbidrag som skall betalas skulle vara mindre än 16,81 euro, betalas bidraget inte.

17 §

— — — — — — — — — — — — — —

Staten skall på basis av det meddelande som avses i 2 mom. till folkpensionsanstalten betala det belopp som anges i meddelandet senast en bankdag före den dag då bostadsbidragen skall betalas.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002.
Beslut och meddelande om bidragsbelopp som avses i denna lag kan fattas och ges i euro redan innan lagen träder i kraft.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i

kraft.

Helsingfors den 27 april 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Suvi-Anne Siimes*

Bilaga
Parallelltext

Lag

om ändring av lagen om bostadsbidrag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 4 juni 1975 om bostadsbidrag (408/1975) 3 § 4 mom., 5 §, 8 § 2 mom., 15 § 1 mom. punkten 1 och 2, 16 § 3 mom. och den finska språkdräkten i 17 § 3 mom.,
dessa lagrum sådana de lyder, 3 § 4 mom., 15 § 1 mom. 1 och 2 punkten samt 16 § 3 mom. i lag 582/2000, 5 § i lag 866/1980 och 1236/1993, 8 § 2 mom. i lag 154/1987 samt 17 § 3 mom. i lag 755/1993, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Hushållets sammanlagda inkomster avrundas till hela tio mark så att om den del av inkomsten som överstiger tio mark är mindre än fem mark sänks beloppet, och om den är fem mark eller större höjs beloppet till närmaste tio mark.	Hushållets sammanlagda inkomster avrundas till *hela euro* så att den del av inkomsten som överstiger *en euro* är mindre än *femtio cent* sänks beloppet, och om den är *femtio cent* eller större höjs beloppet till närmaste *euro*.
5 §	5 §
Bostadsbidragets storlek är 80 procent av det belopp av de skäliga boendeutgifterna som överstiger den i markbelopp uttryckta bassjälvriskandelen, vilken beror på bostadens läge, hushållets storlek och det sammanlagda beloppet av de fasta månadsinkomsterna för dem som hör till hushållet. Vid fastställandet av bassjälvriskandelarna kan även hushållets struktur beaktas. Statsrådet fastställer årligen de i 1 mom. avsedda *markbeloppen* för bassjälvriskandelarna.	Bostadsbidragets storlek är 80 procent av det belopp av de skäliga boendeutgifterna som överstiger den i *euro* uttryckta bassjälvriskandelen, vilken beror på bostadens läge, hushållets storlek och det sammanlagda beloppet av de fasta månadsinkomsterna för dem som hör till hushållet. Vid fastställandet av bassjälvriskandelarna kan även hushållets struktur beaktas. *Genom förordning* av statsrådet *utfärdas* årligen *bestämmelser om* de i 1 mom. avsedda beloppen för bassjälvriskandelarna.
8 §	
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Förfogar hushållet ensamt över en del av bostaden, beaktas såsom skäliga boendeutgifter de i 6 § nämnda boendeutgifterna, dock högst till ett markbelopp som årligen fastställs av statsrådet med beaktande av hushållets storlek och bostadens läge.	Förfogar hushållet ensamt övre en del av bostaden, beaktas såsom skäliga boendeutgifter de i 6 § nämnda boendeutgifterna, dock högst till ett *månatligt belopp* som årligen *bestäms genom förordning* av statsrådet med beaktande av hushållets storlek och bostadens läge.

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*

15 §	15 §
Bostadsbidragets belopp justeras 1) om hushållets fasta månadsinkomster har stigit eller sjunkit med minst 1000 mark, 2) om de boendeutgifter som betalas av hushållet och som avses i 6 § och föranleds av den bostad som hushållet har till sitt förfogande ändras med minst 300 mark i månaden,	Bostadsbidragets belopp justeras 1) om hushållets fasta månadsinkomster har stigit eller sjunkit med minst *160 euro*, 2) om de boendeutgifter som betalas av hushållet och som avses i 6 § och föranleds av den bostad som hushållet har till sitt förfogande ändras med minst *50 euro* i månaden,
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	16 §
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Beloppet av det bostadsbidrag som skall betalas avrundas till närmaste fulla belopp i mark så att beloppet avrundas nedåt om den överskjutande delen är mindre än 50 penni, och uppåt om den överskjutande delen är femtio penni eller större. Om beloppet skulle vara mindre än 100 mark, betalas bidraget inte.	Om beloppet *av det bostadsbidrag som skall betalas* skulle vara mindre än *16,81 euro*, betalas bidraget inte.
	17 §
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Staten skall på basis av det meddelande som avses i 2 mom. till folkpensionsanstalten betala det belopp som anges i meddelandet senast en bankdag före den dag då bostadsbidragen skall betalas.	Staten skall på basis av det meddelande som avses i 2 mom. till folkpensionsanstalten betala det belopp som anges i meddelandet senast en bankdag före den dag då bostadsbidragen skall betalas.
	_____
	Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. *Beslut och meddelande om bidragsbelopp som avses i denna lag kan fattas och ges i euro redan innan lagen träder i kraft.* *Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.*
	_____